

ตาราง มาตรฐานการเรียนรู้ ประถมศึกษาปีที่ ๖

มาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้
มาตรฐาน ส. ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทาง เศรษฐกิจและความจำเป็น ทางการร่วมมือกันทาง เศรษฐกิจในสังคมโลก	ป ๖/๑ อธิบายความสัมพันธ์ระหว่าง ผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และ รัฐบาล	- ผู้ผลิต ผู้บริโภค สถาบันการเงิน และรัฐบาล ๑. ผู้ผลิต ๒. ผู้บริโภค ๓. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค สถาบันการเงิน และ รัฐบาล ๔. สิทธิของผู้บริโภคและสิทธิของผู้ใช้ แรงงานในประเทศไทย ๕. ภาษีและหน่วยงานที่จัดเก็บภาษี
	ป ๖/๒ ยกตัวอย่างการรวมกลุ่มทาง เศรษฐกิจภายในท้องถิ่น	๑. การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ - อาชีพที่เหมาะสมกับตนและชุมชน - ประโยชน์ของการรวมกลุ่มทาง เศรษฐกิจในชุมชน

ตาราง หน่วยการเรียนรู้เรื่อง รู้จักหา รู้จักจ่าย รู้จักออม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ลำดับ ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ย่อย/แผน	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑	<p>มาตรฐาน ส. ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่างๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก</p> <p>ป ๖/๑ อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภคธนาคาร และรัฐบาล</p>	<p>- ผู้ผลิต ผู้บริโภค สถาบันการเงินและรัฐบาล</p> <p>๑. บทบาทของผู้ผลิต ๒. บทบาทของผู้บริโภค ๓. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค สถาบันการเงิน และรัฐบาล ๔. สิทธิของผู้บริโภคและสิทธิของผู้ใช้แรงงานในประเทศไทย ๕. ภาษีและหน่วยงานที่จัดเก็บภาษี</p>	<p>๖</p> <p>(๒) (๒) (๒) (๒) (๒) (๒)</p>	๖
	<p>มาตรฐาน ส. ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่างๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก</p> <p>ป ๖/๒ ยกตัวอย่างการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น</p>	<p>การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น</p> <p>- อาชีพที่เหมาะสมกับตนและชุมชน</p> <p>- การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น</p>	๒	๒

หน่วยการเรียนรู้เรื่อง รู้จักหา รู้จักจ่าย รู้จักออม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง บทบาทของผู้ผลิต
เวลา ๒ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

๑. มาตรฐาน / ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส. ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ตัวชี้วัด ส. ๓.๑ ป.๖/๑ อธิบายบทบาทของผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบ

ตัวชี้วัดรายชั่วโมง ๑. สามารถวิเคราะห์เปรียบเทียบผู้ผลิตในลักษณะต่างๆได้

๒. บอกถึงประโยชน์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพได้

๒. สาระสำคัญ / ความคิดรวบยอด

การผลิตและการบริโภคเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจขั้นพื้นฐานของมนุษย์ โดยการผลิตเป็นการนำทรัพยากรการผลิต หรือปัจจัยการผลิตมาผ่านกระบวนการผลิตทำให้เกิดเป็นสินค้าและบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ ส่วนการบริโภคเป็นการใช้ประโยชน์จากสินค้าและบริการ

๓. สาระการเรียนรู้

๑. บทบาทของผู้ผลิตที่มีคุณภาพ

๒. ทักษะคิดในการใช้ทรัพยากร อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๓. ประโยชน์ของการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ

บทบาทของผู้ผลิตที่มีคุณภาพ

ระบบเศรษฐกิจในทุกสังคมจะมีหน่วยเศรษฐกิจ ประกอบด้วย หน่วยครัวเรือน หน่วยธุรกิจ และหน่วยรัฐบาล โดยเฉพาะในครัวเรือนนั้นจะเป็นทั้งผู้บริโภคและผู้ผลิตในเวลาเดียวกัน โดยใช้ปัจจัยในการผลิต ได้แก่ ที่ดิน แรงงาน ทุน และผู้ประกอบการ หรืออาจเรียกว่า ผู้ผลิต ซึ่งจะทำหน้าที่ผลิตสินค้าและบริการให้คุณภาพเพื่อสนองความต้องการของผู้บริโภคโดยมีเป้าหมายเพื่อให้ได้กำไรสูงสุด ผู้ผลิตที่มีคุณภาพควรจะมีบทบาทที่สำคัญ ดังนี้

๑. การคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม ปัจจุบันโลกเกิดปัญหาที่เรียกว่า ภาวะโลกร้อน โดยสาเหตุหนึ่งมาจากการนำสารเคมีมาใช้ในอุตสาหกรรมการผลิตต่างๆ เช่น การนำสารซีเอฟซีมาใช้ในเครื่องปรับอากาศ ตู้เย็น โฟม รวมทั้งเวชภัณฑ์การแพทย์ เช่น ยาพ่นรักษาโรคหอบหืด การใช้สารเคมีดังกล่าวเป็นการทำลายชั้นบรรยากาศโอโซนทำให้เกิดภาวะโรคหอบหืด บทบาทของผู้ผลิตที่มีคุณภาพควรให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อมเป็นอันดับแรก

๒. การมีจรรยาบรรณ คำว่า จรรยาบรรณ คือ การรวบรวมความประพฤติของผู้มีอาชีพต่างๆ ผู้ผลิตก็เป็นอาชีพหนึ่งที่มีจรรยาบรรณ เช่น การปฏิบัติตามกฎหมาย การปฏิบัติต่อลูกค้าอย่างเป็นธรรม ผู้ผลิตที่มีคุณภาพจึงต้องมีจรรยาบรรณ หากผู้ผลิตขาดจรรยาบรรณย่อมไม่เกิดผลดีต่อผู้ผลิตเอง เช่น ผู้ผลิตจำหน่ายสินค้าที่มีราคาแพงเกินความเป็นจริง และเมื่อลูกค้าทราบอาจนำสินค้ามาคืน หรือไม่กลับมาซื้อสินค้านั้นอีก

๓. ความรับผิดชอบต่อสังคม ผู้ผลิตที่มีคุณภาพจะต้องมีความรับผิดชอบต่อโดยยึดมั่นในหลักการประกอบธุรกิจและมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์ในด้านการพัฒนาและบริการสังคม เช่น การศึกษา วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ช่วยเหลือผู้ประสบภัย ผู้ด้อยโอกาส อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและรักษาสีเขียวตามความเหมาะสม

“คู่มือการจัดการเรียนรู้สหกรณ์ในสถานศึกษา”

๔. การวางแผนกิจกรรมการผลิต การวางแผน คือ การตัดสินใจเพื่อปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จในการผลิตสินค้าและบริการ การวางแผนกิจกรรมการผลิตและเป็นขั้นตอนการบริหารของผู้ผลิต เพื่อต้องการให้การผลิตมีต้นทุนต่ำที่สุดและทำกำไรสูงสุด บริการลูกค้าให้ได้มากที่สุด ลดข้อผิดพลาดและการสูญเสียในการผลิต รวมทั้งการจ้างงานให้น้อยที่สุด ตลอดจนสามารถใช้ประโยชน์จากอาคารและเครื่องจักรให้มากที่สุด ซึ่งเป็นบทบาทของผู้ผลิตที่ช่วยให้การผลิตมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ทัศนคติของผู้ผลิตในการใช้ทรัพยากร

การผลิตสินค้าและบริการที่มีคุณภาพนั้น ผู้ผลิตจำเป็นต้องมีทัศนคติหรือความคิดเห็นที่ดีต่อการใช้ทรัพยากร ดังนี้

๑. การใช้ทรัพยากรให้เกิดประสิทธิผล คำว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ผลสำเร็จหรือผลที่เกิดขึ้น โดยในการผลิตสินค้าและบริการนั้น ผู้ผลิตจะต้องใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดไปผลิตโดยผ่านการคิด การตัดสินใจ การวางแผน การปฏิบัติ และการควบคุม เพื่อให้การผลิตบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผู้ผลิตจึงต้องคำนึงถึงการนำทรัพยากรมาใช้ในการผลิตให้เกิดประสิทธิผล

๒. การใช้ทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพ ในทางเศรษฐศาสตร์ คำว่าประสิทธิภาพ หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายกับผลประโยชน์จากการผลิต หรืออาจเรียกว่า ความประหยัดนั่นเอง การที่ผู้ผลิตตัดสินใจผลิตสินค้านั้นจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรไปผลิต แต่เนื่องจากทรัพยากรมีจำกัดจึงไม่อาจนำไปผลิตสินค้าและบริการทุกชนิดตามที่ต้องการได้ ผู้ผลิตจึงต้องคำนึงถึงการนำทรัพยากรใช้ด้วยความประหยัด เพื่อให้คนรุ่นหลังมีโอกาสได้ใช้ทรัพยากรที่เหลืออยู่ในอนาคตต่อไปได้

ประโยชน์ของการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ

คำว่า คุณภาพ คือ สิ่งที่ตอบสนองความต้องการของลูกค้าและทำให้ของลูกค้าพึงพอใจ ความพึงพอใจจึงเป็นเหตุผลที่ช่วยในการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าหรือใช้บริการของลูกค้า กรณีเช่นนี้ ผู้ผลิตจะต้องคำนึงถึงคำว่า “คุณภาพต้องมาก่อน” โดยเน้นการผลิตเพื่อให้สินค้าและบริการของตนเองมีคุณภาพ ทั้งนี้การผลิตสินค้าที่มีคุณภาพก่อให้เกิดประโยชน์หลายด้าน ดังนี้

๑. ด้านการใช้งาน เช่น สินค้ามีความแข็งแรง ทนทาน มีระบบป้องกันความปลอดภัย มีอายุการใช้งาน ดูแลรักษาได้ง่าย มีความรวดเร็วในการบริการ

๒. ด้านจิตวิทยา เช่น สินค้ามีความสวยงาม มีภาพลักษณ์ที่ดี

๓. ด้านการขาย เช่น มีบริการหลังการขาย มีการรับประกันสินค้า

๔. ด้านจริยธรรม เช่น มีคุณภาพตามมาตรฐานการผลิต มีความจริงใจในการให้บริการ บทบาทของผู้ผลิตที่มีคุณภาพจำเป็นต้องคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม มีจรรยาบรรณมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีการวางแผนกิจกรรมการผลิต และมีทัศนคติในการใช้ทรัพยากรให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพ ทั้งนี้การผลิตสินค้าที่มีคุณภาพย่อมก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านการใช้เงิน ด้านจิตวิทยา ด้านการขาย และด้านจริยธรรม

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. สามารถนำความรู้ไปใช้ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบได้

๒. สามารถวิเคราะห์ก่อนเลือกใช้สินค้า

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีสติในการเลือกซื้อสินค้าและบริการ

๒. การให้ความร่วมมือ

๖. ชิ้นงาน / ภาระงาน

๑. การนำเสนอผลการวิเคราะห์

๒. การสรุปผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบจากตาราง

๗. การวัดและประเมินผล

เป้าหมายการเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การวัดประเมินผล
<u>ความรู้</u> -บทบาทของผู้ผลิต -ทัศนคติของผู้ผลิตในการใช้ทรัพยากร -ประโยชน์ของการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ <u>ทักษะ</u> -การแสดงความคิดเห็น -การวิเคราะห์ <u>คุณลักษณะอันพึงประสงค์</u> ๑. ความมีสติ ๒. การให้ความร่วมมือ	- ตรวจ - สังเกต - สังเกต	- ตารางวิเคราะห์ - แบบสังเกต - แบบสังเกต	- การวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลสมควร

๘. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑

ชั้นนำ

๑. นักเรียนทุกคนนำผลิตภัณฑ์มาคนละ ๑ ชิ้น จะเป็นอะไรก็ได้ เช่น ขนมขบเคี้ยว ขนมไทย ใบบตองห่อ ของเล่น เสียด หนังสือ แผ่นโฆษณาสินค้า เช่น MK พูจิ หรือ ผลิตภัณฑ์ต่างๆที่ใช้ในครัวเรือน
๒. นักเรียนนำเสนอผลิตภัณฑ์ หรือสินค้าว่าชื่ออะไร ใช้ทำอะไรได้บ้างมีประโยชน์อะไร
๓. ครูถามถึงคนทำสินค้าหรือผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายเราคือใคร (สรุปว่าผู้ผลิต)

ขั้นสร้างประสบการณ์

๑. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ ๓-๕ คน ตามความสมัครใจช่วยกันศึกษาคู่มือบทบาทของผู้ผลิตที่มีคุณภาพให้เข้าใจ
๒. นักเรียนเลือกผลิตภัณฑ์มา ๑ ชิ้น เพื่อเป็นตัวอย่งในการวิเคราะห์ แล้วช่วยกันวิเคราะห์ตามหัวข้อดังนี้
 - สินค้าที่เลือกมา คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมหรือไม่
 - สินค้าที่เลือกมา มีจรรยาบรรณ หรือไม่อย่างไร
 - สินค้าที่เลือกมา มีความรับผิดชอบ หรือไม่อย่างไร
 - สินค้าที่เลือกมา มีการวางแผนกิจกรรมการผลิต
๓. นักเรียนส่งตัวแทนนำเสนอการวิเคราะห์สินค้าที่ละกลุ่ม
๔. ครูช่วยแนะนำเพิ่มเติมหลังจากการนำเสนอ
๕. ครูให้ทุกกลุ่มช่วยเลือกสินค้าที่วิเคราะห์แล้ว ว่าผู้ผลิตมีบทบาท (มุ่งมั่นใส่ใจตั้งใจ) ผลิตสินค้าให้มีคุณภาพเข้าประเด็นใดในข้อ ๔ ข้อ โดยเรียงลำดับจากประเด็นใดมากที่สุด ไปหาน้อยที่สุด

ขั้นสรุป

- ครูซักถามความคิดเห็น และเหตุผลที่เลือกสินค้าดังกล่าว

ชั่วโมงที่ ๒

ขั้นนำ

๑. ครูนำของกระดาษขนาด A๔

- ซองดับเบิล A (นำเสนอการปลูกต้นยูคาริฟตัล ทดแทนพืชเศรษฐกิจอื่นๆ)
- Idia green (เป็นผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติ)
- Idia work (เป็นกระดาษที่มีคุณภาพสามารถใช้ได้ ๒ หน้า)
- นำซองทั้ง ๓ ให้นักเรียนพิจารณา
- ปู่เคมี (เป็นธาตุสังเคราะห์ที่มีธาตุอาหารตามที่พืชต้องการ ตกค้าง ราคาแพง)
- ปู่อินทรีย์ (ไม่เป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อม ไม่ตกค้าง ได้มาจากสารประกอบทางธรรมชาติ ผลิตเองได้)
- ปู่ชีวภาพ (ปุ๋ยจากธรรมชาติ ใช้เพื่อเพิ่มปริมาณธาตุอาหาร/เพิ่มความเป็นประโยชน์แก่พืช)

๒. ครูสนทนาถึงผลิตภัณฑ์ กระดาษ A๔ และซักถามว่าใครเคยดูโฆษณาในทีวี หรือนำวิดีโอเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์กระดาษ A๔ ให้นักเรียนดูแล้วซักถามว่าใครเคยใช้กระดาษชนิดใดบ้างเป็นอย่างไรบ้าง

๓. นักเรียนช่วยกันคิดว่าอาชีพใดบ้างที่ต้องทำงานในวันหยุด เพราะเหตุใด

ขั้นสร้างประสบการณ์

๑. ครูนำตารางเปรียบเทียบให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ว่าผู้ผลิต ผลิตสินค้าเป็นอย่างไรตามความเข้าใจโดยการเสนอความคิดเห็นแล้วสรุปเป็นคะแนน
๒. ครูให้นักเรียนศึกษา ข้อมูลจากใบงานในเรื่องบทบาทผู้ผลิต ทศนคติของผู้ผลิตประโยชน์ของการผลิตให้ละเอียดและทำความเข้าใจหากสงสัยให้ซักถามครู
๓. หลังจากศึกษาข้อมูลจากใบความรู้ ครูให้นักเรียนใช้ตารางเปรียบเทียบเดิมมาวิเคราะห์ใหม่โดยใช้หลักการจากใบความรู้มารวมประกอบในการวิเคราะห์
๔. นักเรียนนำเสนอการวิเคราะห์ให้เพื่อนฟังทีละกลุ่ม

ขั้นสรุป

- ครูแนะนำและสรุปบทบาทของผู้ผลิต ทศนคติของผู้ผลิตมีต่อทรัพยากรและประโยชน์ของสินค้าหรือบริการที่มีคุณภาพ

๙. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

๑. ใบความรู้
๒. ตารางเปรียบเทียบผู้ผลิต
๓. ซองกระดาษ A๔
 - ดับเบิล A
 - Idea green
 - Idea work
๔. วิดีโอเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์กระดาษ A๔

หน่วยการเรียนรู้เรื่อง รู้จักหา รู้จักจ่าย รู้จักออม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง บทบาทของผู้บริโภค
เวลา ๒ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

๑. มาตรฐาน / ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส. ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่จำกัดได้ อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

ตัวชี้วัด ส. ๓.๑ ป.๖/๒ อธิบายบทบาทของผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน

ตัวชี้วัดรายชั่วโมง ๑. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ถึงการเป็นผู้บริโภคที่ดี

๒. นักเรียนสามารถเลือกสินค้าที่มีคุณภาพ

๒. สาระสำคัญ / ความคิดรวบยอด

การผลิตและการบริโภคเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจขั้นพื้นฐานของมนุษย์ โดยการผลิตเป็นการนำทรัพยากรการผลิต หรือปัจจัยการผลิตมาผ่านกระบวนการผลิตทำให้เกิดเป็นสินค้าและบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ ส่วนการบริโภคเป็นการใช้ประโยชน์จากสินค้าและบริการ

๓. สาระการเรียนรู้

๑. คุณสมบัติของผู้บริโภคที่ดี

๒. พฤติกรรมของผู้บริโภค

๓. คุณค่าและประโยชน์ของผู้บริโภคที่รู้เท่าทันที่มีต่อตนเองครอบครัว สังคม

คุณสมบัติของผู้บริโภคที่ดี

๑. บทบาทของผู้บริโภค ผู้บริโภค คือ ผู้ที่ใช้ประโยชน์จากสินค้าและบริการเพื่อสนองความต้องการของตน จุดมุ่งหมายที่สำคัญของผู้บริโภค คือ ความพอใจสูงสุดจากการบริโภคสินค้าและบริการ เนื่องจากสินค้าและบริการมีให้เลือกซื้อหาเพื่อนำมาใช้ในชีวิตประจำวันมากมาย ผู้บริโภคที่ดีจึงควรใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและบริการเพื่อให้ได้สินค้าตรงตามความต้องการมากที่สุด

๒. พฤติกรรมของผู้บริโภค ปัจจุบันผู้บริโภคมีบทบาทสำคัญในการซื้อสินค้าและบริการที่มีอยู่หลายชนิดและเพื่อให้การบริโภค ได้รับความพึงพอใจสูงสุด ผู้บริโภคควรคำนึงถึงหลักการในการบริโภคสินค้าและบริการ ดังนี้

- ความจำเป็น ผู้บริโภคต้องคำนึงถึงความจำเป็นเป็นอันดับแรกและต้องจัดลำดับความสำคัญก่อน - หลัง เช่น การพิจารณาความจำเป็นระหว่างปัจจัย ๔ เพื่อการดำรงชีพกับสินค้าฟุ่มเฟือย เพื่อความหรูหรา ความสะดวกสบาย

- การมีประโยชน์ ผู้บริโภคต้องคำนึงถึงสิ่งที่บริโภคว่าจะต้องเกิดประโยชน์ต่อตัวผู้บริโภคเองด้วย เช่น การเลือกซื้ออาหารควรคำนึงถึงประโยชน์ คุณค่าต่อร่างกายความสะอาด

- ความประหยัด ก่อนเลือกสินค้าและบริการผู้บริโภคควรตรวจสอบปริมาณและราคาว่ามีความเหมาะสมและมีความยุติธรรมหรือไม่ เช่น สืบราคาหรือเปรียบเทียบราคาก่อนซื้อ โดยเฉพาะสินค้าประเภทเดียวกันหรือสินค้าที่ใช้ทดแทนกันได้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริโภคประหยัดเงินได้

- ความปลอดภัย ปัจจุบันเทคโนโลยีในการผลิตมีความเจริญก้าวหน้ามากบางครั้งผู้ผลิตอาจใช้วัสดุที่มีอันตรายต่อสุขภาพในการผลิตโดยมีวัตถุประสงค์บางอย่าง เช่น เพื่อให้ใช้สินค้ามีสี สีสันสวยงาม สะดุดตา เพื่อให้สินค้ามีความคงทน สามารถเก็บไว้ได้นาน เพราะฉะนั้น ก่อนที่จะซื้อสินค้าและบริการจะต้องพิจารณาฉลากสินค้าก่อนว่ามีส่วนประกอบอะไร และหมดอายุการใช้งานเมื่อใด

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ๑. วิเคราะห์เลือกซื้อสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ
- ๒. เป็นผู้บริโภคที่ดี

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

การไตร่ตรอง และการอยู่อย่างพอเพียง

๖. ชิ้นงาน / ภาระงาน

- ๑. การวิเคราะห์หลักการในการเลือกซื้อสินค้าของตนเองถูกต้องหรือไม่
- ๒. ใบงาน เรื่องหลักการในการบริโภคสินค้าและบริการที่มีประโยชน์

๗. การวัดและประเมินผล

เป้าหมายการเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การวัด ประเมินผล
<u>ความรู้</u> - ผู้บริโภคที่ดี - การวิเคราะห์	- สังเกต	- แบบสังเกต	- ตอบตรงประเด็น เข้าหลักการ
<u>ทักษะ</u> - การนำเสนอ - การวิเคราะห์	- สังเกต	- แบบสังเกต	
<u>คุณลักษณะ</u> - การไตร่ตรอง - การอยู่อย่างพอเพียง	- สังเกต	- แบบสังเกต	

๘. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑

ขั้นนำ

- ๑. ครูนำสินค้าติดป้ายราคามาวางให้นักเรียนเลือกซื้อในจำนวน ๑๐๐ บาท มีกติกาว่านักเรียนต้องซื้อสินค้า ๑ อย่าง
- ๒. ครูถามนักเรียนว่าจะมีหลักการอย่างไรในการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้า เช่น สวย ทนทาน ใช้ง่าย มีประโยชน์ ราคาถูก เป็นต้น ให้ทุกคนช่วยกันคิดว่าจะใช้หลักอะไรในการเลือกซื้อสินค้า คนละ ๑ เหตุผล

ขั้นสร้างประสบการณ์

- ๑. ครูแนะนำบทบาทผู้บริโภคในการเลือกหรือตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการพร้อมอธิบายข้อแตกต่างของผู้บริโภคที่ดีและบกพร่อง
- ๒. นักเรียนวิเคราะห์ว่าหลักการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าของนักเรียน สอดคล้องกับหลักการที่ครูแนะนำหรือไม่ หรือสัมพันธ์ในข้อใด นักเรียนจัดอยู่ในผู้บริโภคประเภทใด

ขั้นสรุป

๑. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปถึงประโยชน์ของการที่ผู้บริโภคมีหลักในการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ

หลักการเลือกซื้อสินค้า

๑. ความจำเป็น
๒. มีประโยชน์
๓. ประหยัด
๔. ปลอดภัย

หน่วยการเรียนรู้เรื่อง รู้จักหา รู้จักจ่าย รู้จักออม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค สถาบันการเงิน และรัฐบาล
เวลา ๒ ชั่วโมงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

๑. มาตรฐาน / ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส. ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่างๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตัวชี้วัด ส. ๓.๒ ป.๖/๑ อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาล
ตัวชี้วัดรายชั่วโมง

๑. นักเรียนบอกถึงความสัมพันธ์ของผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร รัฐบาล ที่มีต่อระบบเศรษฐกิจได้
๒. นักเรียนสามารถนำแผนผังแสดงความสัมพันธ์ของหน่วยเศรษฐกิจ ชี้แจงให้เข้าใจระบบเศรษฐกิจ
๓. นักเรียนเห็นความสำคัญของการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร รัฐบาล ที่มีต่อระบบเศรษฐกิจ

๒. สาระสำคัญ / ความคิดรวบยอด

คนเราทุกคนต่างเป็นส่วนหนึ่งของระบบเศรษฐกิจ บางคนอยู่ในฐานะผู้ผลิต บางคนอยู่ในฐานะผู้บริโภค หรือบางคนอาจเป็นทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค เช่น ชาวนาปลูกข้าว ชาวนาอยู่ในฐานะผู้ผลิต เมื่อขายข้าวได้ก็จะนำรายได้ไปซื้อสินค้าและบริการมาบริโภคในครัวเรือน ชาวนาจึงอยู่ในฐานะผู้บริโภค นอกจากนี้ผู้ผลิตและผู้บริโภคแล้วในระบบเศรษฐกิจยังมีรัฐบาลและธนาคารเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย

๓. สาระการเรียนรู้

๑. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาลที่มีต่อระบบเศรษฐกิจอย่างสังเขป
๒. แผนผังแสดงความสัมพันธ์ของหน่วยเศรษฐกิจ

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาล ในระบบเศรษฐกิจมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันระหว่างหน่วยเศรษฐกิจต่างๆ คือ ผู้บริโภค ผู้ผลิต ธนาคาร และรัฐบาล

- ผู้ผลิต คือ ผู้ที่ทำหน้าที่ผลิตสินค้าและบริการให้มีคุณภาพเพื่อสนองความต้องการของผู้บริโภค โดยมีเป้าหมายให้ได้กำไรสูงสุด
- ผู้บริโภค คือ ผู้ที่ใช้ประโยชน์จากสินค้าและบริการเพื่อสนองความต้องการของตน จุดมุ่งหมายที่สำคัญของผู้บริโภค คือ ความพอใจสูงสุดจากการบริโภคสินค้าและบริการ
- ธนาคาร เป็นสถาบันการเงินที่ทำหน้าที่ระดมเงินออมและให้กู้เงินยืมแก่ผู้ที่ต้องการเงินเพื่อไปบริโภคหรือเพื่อการลงทุนดำเนินธุรกิจ
- รัฐบาล เป็นองค์กรที่ทำหน้าที่บริหารและปกครองประเทศ รวมทั้งดำเนินกิจกรรมต่างๆ ทางเศรษฐกิจ

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ
๒. ความสามารถในการแก้ปัญหาที่มีด้วยการรวมกลุ่ม
๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตการเป็นผู้ผลิตและผู้บริโภคที่ดี
๔. ความสามารถในการสื่อสาร แสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- ๑. ซื่อสัตย์สุจริตในการคิดการพูด
- ๒. มีวินัยในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และตนเอง
- ๓. ใฝ่รู้ใฝ่เรียน
- ๔. รับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย
- ๕. ใช้ความพอเพียงแก้ปัญหาการทำงาน

๖. ชิ้นงาน / ภาระงาน

แผนผังความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเศรษฐกิจในชีวิตประจำวัน

๗. การวัดและประเมินผล

เป้าหมายการเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การวัดประเมินผล
<u>ความรู้</u> ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคารและรัฐบาล <u>ทักษะ</u> - ความสามารถในการคิดอย่างเป็น ระบบ / แสดงความคิดเห็น - การนำเสนอแผนผังแสดงความสัมพันธ์ ระหว่างหน่วยเศรษฐกิจ - การตอบคำถาม <u>คุณลักษณะอันพึงประสงค์</u> - ซื่อสัตย์สุจริต - มีวินัยในการทำงาน - การใฝ่รู้ใฝ่เรียน - รับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย - อยู่อย่างพอเพียง	- ตรวจชิ้นงาน/ ภาระงาน - สังเกตการ นำเสนอผลงาน - สังเกตการมีส่วน ร่วมในการปฏิบัติ กิจกรรม	- แบบประเมิน ชิ้นงาน - แบบสังเกต พฤติกรรม - แบบประเมินการ นำเสนอผลงาน	- ทำงานและตอบ คำถามได้ถูกต้อง ตรงประเด็น

๘. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑

ขั้นนำ

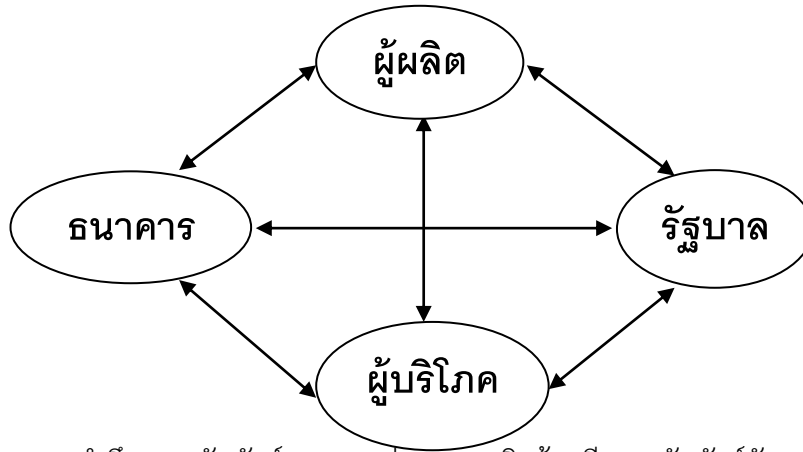
ครูนำนักเรียนเล่นเกมจับคู่ โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น ๒ ฝ่าย

- ฝ่ายที่ ๑ เอ่ยชื่อนางเอก ฝ่ายที่ ๒ ตอบชื่อพระเอก
- ฝ่ายที่ ๒ ชื่อสภรณ์ฝ่ายที่ ๑ ตอบชื่อสมาชิก
- ฝ่ายที่ ๒ ชื่อพ่อค้า ฝ่ายที่ ๑ ตอบชื่อลูกค้า

และสลับเปลี่ยนกันเอ่ย - ตอบ เช่น ครู - นักเรียน , เงินรับฝาก - เงินกู้ , ผู้ผลิต - ผู้บริโภค

ขั้นสร้างประสบการณ์

- ๑. ครูทบทวนความหมายและบทบาทหน้าที่ ของผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาล
- ๒. ครูทำแผนผังแสดงความสัมพันธ์ของทุกหน่วยเศรษฐกิจ

๓. ครูแนะนำถึงความสัมพันธ์ของทุกหน่วยเศรษฐกิจล้วนมีความสัมพันธ์กัน พร้อมยกตัวอย่างประกอบ เช่น การที่มีพ่อค้า แต่ไม่มีลูกค้า พ่อค้าจะอย่างไร ดังนั้นต่างฝ่ายต่างก็ต้องมีความสัมพันธ์กัน ไม่เพียงเท่านั้นหากพ่อค้าไม่มีเงินทุนก็ต้องกู้ธนาคาร ลูกค้าไม่มีเงินซื้อก็ต้องกู้ธนาคารเช่นกัน พ่อค้าหรือลูกค้าก็คือประชาชน ธนาคารก็ต้องมีนโยบายที่สอดคล้องกับรัฐบาล เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายในการพัฒนาประเทศธนาคารก็มีบทบาทในการสนับสนุนด้านการเงินอื่นแทนธนาคาร เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์ที่มีอยู่ในชุมชนของนักเรียน หรือบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างความสัมพันธ์ที่เกี่ยวกับกับระบบเศรษฐกิจที่นักเรียนเห็นชัดเจน

๙. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

๑. แผนผังแสดงความสัมพันธ์ของทุกหน่วยเศรษฐกิจ
๒. เกมจับคู่

ชั่วโมงที่ ๒

ขั้นนำ

๑. ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนความรู้เรื่องความสัมพันธ์ของหน่วยงานเศรษฐกิจในระบบเศรษฐกิจ

ขั้นสร้างประสบการณ์

๑. ครูให้นักเรียนดูภาพความสัมพันธ์ของหน่วยเศรษฐกิจในชุมชนต่างๆ
๒. ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของหน่วยเศรษฐกิจที่มีต่อระบบเศรษฐกิจในภาพที่นักเรียนได้ดูผ่านไป

๓. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ ๓-๕ คน ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนแผนผังแสดงความสัมพันธ์ของหน่วยเศรษฐกิจในระบบเศรษฐกิจในชุมชนของนักเรียน หรือที่นักเรียนมีความรู้และประสบการณ์

๔. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอความสัมพันธ์ของหน่วยเศรษฐกิจที่มีต่อระบบเศรษฐกิจที่นักเรียนร่วมกันระดมสมอง

๕. ครูและเพื่อนนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นต่อเติมเสริมความรู้เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่ม

ขั้นสรุป

๑. ครูและนักเรียนร่วมสรุปความสัมพันธ์ของหน่วยเศรษฐกิจที่มีต่อระบบเศรษฐกิจ
๒. ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงประโยชน์ที่ได้รับของการเป็นหน่วยเศรษฐกิจที่ดี

สื่อและแหล่งเรียนรู้

ภาพแสดงหน่วยเศรษฐกิจต่าง ๆ

หน่วยการเรียนรู้เรื่อง รู้จักหา รู้จักจ่าย รู้จักออม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง สิทธิของผู้บริโภคและสิทธิของผู้ใช้แรงงานในประเทศไทย
เวลา ๒ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

๑. มาตรฐาน / ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส.๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่างๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตัวชี้วัด ส.๓.๒ ป.๖/๑ อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาकार และรัฐบาล

ตัวชี้วัดรายชั่วโมง ๑. นักเรียนบอกถึงสิทธิของผู้บริโภคได้

๒. นักเรียนบอกถึงสิทธิของผู้ใช้แรงงานได้

๒. สาระสำคัญ / ความคิดรวบยอด

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เป็นรัฐธรรมนูญที่ให้ความสำคัญกับการคุ้มครองผู้บริโภค และสิทธิของผู้ใช้แรงงาน ทั้งนี้บัญญัติไว้ว่าสิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครองตามที่กฎหมายบัญญัติ เราจึงควรรู้และเข้าใจเพื่อไม่ถูกเอาเปรียบจากผู้ผลิต

๓. สาระการเรียนรู้

- สิทธิของผู้บริโภค และสิทธิของผู้ใช้แรงงานในประเทศไทย

สิทธิผู้บริโภค

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกที่ทำให้ความสำคัญกับการคุ้มครองผู้บริโภค โดยบัญญัติถึงสิทธิผู้บริโภคไว้ว่า สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครองทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้บัญญัติสิทธิของผู้บริโภคที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย ๕ ประการ ดังนี้

๑. สิทธิที่ได้รับข่าวสารรวมทั้งคำพรรณนาคุณภาพที่ถูกต้องและเพียงพอเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ ได้แก่ สิทธิที่จะได้รับการโฆษณาหรือการแสดงฉลากตามความเป็นจริงและปราศจากพิษภัยต่อผู้บริโภค รวมถึงสิทธิที่จะได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการอย่างถูกต้องและเพียงพอที่จะไม่หลงผิดในการซื้อสินค้าหรือรับบริการโดยไม่เป็นธรรม

๒. สิทธิที่จะมีอิสระในการเลือกหาสินค้าหรือบริการ ได้แก่ สิทธิที่จะเลือกซื้อสินค้าหรือรับบริการโดยความสมัครใจของผู้บริโภค และปราศจากการจู่ใจอันไม่เป็นธรรม

๓. สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยจากการใช้สินค้าหรือบริการ ได้แก่ สิทธิที่จะได้รับสินค้าและบริการที่ปลอดภัย มีสภาพและคุณภาพได้มาตรฐานเหมาะสมแก่การใช้ ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินในกรณีใช้ตามคำแนะนำหรือระมัดระวังตามสภาพของสินค้าหรือบริการนั้นแล้ว

๔. สิทธิที่จะได้รับความเป็นธรรมในการทำสัญญา ได้แก่ สิทธิที่จะได้รับสัญญาโดยไม่ถูกเอาเปรียบจากผู้ประกอบการ

๕. สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาและชดเชยความเสียหาย ได้แก่ สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองและชดเชยค่าเสียหาย เมื่อมีการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคดังที่กล่าวมา

อนึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับ พ.ศ. ๒๕๕๐ (ฉบับปัจจุบัน) ก็ได้บัญญัติไว้เช่นเดียวกัน (มาตรา ๖๑)

สิทธิของผู้ใช้แรงงานในประเทศไทย

ผู้ใช้แรงงาน หรือเรียกอีกอย่างว่า ลูกจ้าง คือ ผู้ที่ตกลงทำงานให้นายจ้างโดยได้รับค่าจ้าง กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานจึงกำหนดให้ลูกจ้างมีสิทธิต่างๆหลายประการ ดังนี้

๑. การหยุดพักผ่อนประจำปี ลูกจ้างที่ทำงานครบ ๑ ปี มีสิทธิหยุดพักผ่อนได้ไม่น้อยกว่า ๖ วัน ในปีต่อไป นายจ้างอาจหยุดให้มากกว่า ๖ วัน ก็ได้ ส่วนผู้ที่ทำงานไม่ครบ ๑ ปี อาจไม่มีวันหยุดพักผ่อนได้ตามส่วน

๒. การลาป่วย ลูกจ้างมีสิทธิลาป่วยได้เท่าที่ป่วยจริง หากลาป่วยเกิน ๓ วันขึ้นไปต้องใช้ใบรับรองแพทย์เป็นหลักฐาน

๓. การลาเพื่อทำหมัน ลูกจ้างมีสิทธิลาเพื่อทำหมันและลาต่อเนื่องจากการทำหมันตามที่แพทย์กำหนดให้

๔. การลากิจ ลูกจ้างมีสิทธิลาเพื่อธุระที่จำเป็นตามข้อบังคับขององค์กรได้

๕. การลาเพื่อรับราชการทหาร ลูกจ้างมีสิทธิลาเพื่อรับราชการทหารเมื่อมีการเรียกพลตรวจสอบฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อมตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหารได้

๖. การลาเพื่อฝึกอบรม ลูกจ้างมีสิทธิลาเพื่อฝึกอบรมหรือพัฒนาความรู้ความสามารถได้

๗. การลาคลอดบุตร ลูกจ้างหญิงที่มีครรภ์มีสิทธิลาคลอดบุตร ครั้งละไม่เกิน ๙๐ วัน

๘. การทำงานวันหยุด กรณีนายจ้างให้ลูกจ้างทำงานวันหยุด ลูกจ้างมีสิทธิได้รับค่าจ้างเพิ่มจากค่าจ้างปกติอีกไม่น้อยกว่า ๑ เท่า ของค่าจ้างต่อชั่วโมงในวันทำงาน

๙. การร้องเรียนเมื่อลูกจ้างไม่ได้รับเงินตามสิทธิ หากนายจ้างฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามเกี่ยวกับสิทธิตามที่ได้รับเงิน ลูกจ้างมีสิทธิยื่นคำร้องต่อพนักงานตรวจแรงงานเพื่อให้ดำเนินการตามกฎหมายได้

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการคิด

๒. สามารถนำความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิของผู้บริโภคและสิทธิของลูกจ้าง ไปใช้ประโยชน์กับตนเองและครอบครัวได้

๓. สามารถนำความรู้ความเข้าใจวิเคราะห์สินค้าที่บริโภคได้

๔. ความสามารถในการสื่อสาร การนำเสนอ

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. ใฝ่รู้ใฝ่เรียน

๒. ความรับผิดชอบ

๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

๖. ชิ้นงาน / ภาระงาน

๑. การทำโครงการ

๒. ความรับผิดชอบ

๗. การวัดและประเมินผล

เป้าหมายการเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การวัดประเมินผล
<u>ความรู้</u> - สิทธิของผู้บริโภคและผู้ใช้แรงงาน	- ตรวจ - สัมภาษณ์ - ซักถาม	- ผลงาน - แบบสัมภาษณ์ - โจทย์คำถาม	- ทำงานและตอบคำถามได้ถูกต้องตรงประเด็น
<u>ทักษะ</u> - การตอบคำถาม - การวิเคราะห์	- สังเกต - ตรวจ	- แบบสังเกต	
<u>คุณลักษณะ</u> - การใฝ่รู้ใฝ่เรียน - ความรับผิดชอบ	- สังเกต	- แบบสังเกต - พฤติกรรม	

๘. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑

ขั้นนำ

1. ครูนำสินค้าหมดอายุ และสินค้าที่ไม่มีฉลากบอกวันผลิตให้นักเรียนดู และให้นักเรียนช่วยวิเคราะห์ถึงความเสียหายที่เราได้รับ
2. ครูถามถึงประสบการณ์ที่นักเรียนได้รับเกี่ยวกับสินค้าที่มีปัญหาต่างๆ

ขั้นสร้างประสบการณ์

1. ครูถามนักเรียนถึงปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น นักเรียนหรือผู้ปกครองจะอย่างไร นักเรียนเล่าประสบการณ์ ครูแนะนำว่าเรามีกฎหมายคุ้มครองซึ่งเรียกว่า พระราชบัญญัติสิทธิของผู้บริโภคที่จะได้รับคุ้มครองตามกฎหมาย ๕ ประการ ครูนำใบความรู้ให้นักเรียนศึกษา
2. ครูมอบหมายให้นักเรียน ทำโครงการเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการที่เอาเปรียบผู้บริโภค แตกต่างกับสินค้าที่ไม่เอาเปรียบผู้บริโภคอย่างไร โดยใช้เวลาค้นคว้า ๑ สัปดาห์
 - เราจะนำระบบสหกรณ์มาใช้แก้ปัญหา การที่ผู้บริโภคถูกเอาเปรียบได้อย่างไร
 - เรานำระบบสหกรณ์มาช่วยแก้ไขปัญหาผู้ผลิตถูกพ่อค้าคนกลางเอาเปรียบได้อย่างไร นักเรียนเลือกกลุ่มทำงานอย่างอิสระ โดยเลือกทีมเอง ครูกำหนดเวลาในการดำเนินงานและเป็นที่ปรึกษา

ขั้นสรุป

- ครูให้นักเรียนช่วยกันคิดถึงประโยชน์ที่ได้รับจากสิทธิของผู้บริโภค

ชั่วโมงที่ ๒

ขั้นนำ

1. ครูนำปฏิทินให้นักเรียนดูวันหยุดตลอดปี
2. นักเรียนช่วยกันคิดว่าอาชีพอะไรที่หยุดในวันหยุดประจำปีใดบ้าง และอาชีพอะไรที่ไม่มีวันหยุดประจำปี และเมื่อหยุดแล้วเสียรายได้หรือไม่
3. นักเรียนช่วยกันคิดว่าทำไมวันหยุดบางอาชีพยังต้องทำงาน

ขั้นสร้างประสบการณ์

๑. ครูแนะนำนักเรียนถึงสิทธิของผู้ใช้แรงงาน หรือลูกจ้าง สิทธิในวันหยุด ในการลา การทำงาน พิเศษในวันหยุด การร้องเรียนเมื่อไม่ได้รับค่าแรงตามกฎหมาย
๒. นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่องสิทธิของผู้ใช้แรงงานเพิ่มเติม
๓. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปเป็นแผนผังความคิดเรื่องสิทธิของผู้ใช้แรงงาน
๔. นักเรียนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
๕. ให้นักเรียนช่วยกันเลือกผลงานที่เพื่อนเขียน ๕ - ๑๐ เรื่องมาจัดป้ายนิเทศ

ขั้นสรุป

- ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปประโยชน์ของกฎหมายคุ้มครองผู้ใช้แรงงาน

๙. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

๑. ปฏิทิน
๒. สินค้าต่างๆ

หน่วยการเรียนรู้เรื่อง รู้จักหา รู้จักจ่าย รู้จักออม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ภาษีและหน่วยงานที่จัดเก็บภาษี
เวลา ๒ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

๑. มาตรฐาน / ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส.๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่างๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตัวชี้วัด ส.๓.๒ ป.๖/๑ อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาล

ตัวชี้วัดรายชั่วโมง ๑.บอกได้ว่านักเรียนยังไม่มีรายได้แต่ต้องเสียภาษีอย่างไร

๒. บอกได้ถึงหน้าที่การเสียภาษี

๒. สาระสำคัญ / ความคิดรวบยอด

การเสียภาษีเป็นกฎข้อบังคับให้ทุกคนในชาติและผู้เกี่ยวข้องกับประเทศมีหน้าที่เสียภาษีไม่ว่าโดยตรงหรือทางอ้อม โดยรัฐบาลจะนำเงินเสียภาษีไปพัฒนาประเทศ โดยเป็นสัดส่วนตามความจำเป็นและสำคัญ เพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์ดังกล่าว

๓. สาระการเรียนรู้

๑. ภาษีและหน่วยงานที่จัดเก็บภาษี

ภาษี หมายถึงเงินที่รัฐบาลเรียกเก็บจากบุคคล ทรัพย์สิน หรือธุรกิจ เพื่อนำมาใช้จ่ายในการบริหารหรือพัฒนาประเทศการเสียภาษีเป็นกฎข้อบังคับให้ผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติตามเพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน โดยเงินภาษีที่เก็บรัฐบาลจะนำไปพัฒนาประเทศ ผู้เสียภาษีจะได้รับประโยชน์โดยตรงทันที จะได้รับประโยชน์ตอบแทนทางอ้อมในรูปของสาธารณสมบัติหรือการบริหารประเทศ เช่น รัฐบาลนำเงินภาษีที่จัดเก็บได้ไปสร้างถนน โรงพยาบาล โรงเรียน สวนสาธารณะ สนามเด็กเล่น

๒. ความสำคัญของการจัดเก็บภาษี การจัดเก็บภาษีมียัตถุประสงค์สำคัญ ดังนี้

- เป็นรายได้หลัก รัฐบาลจะนำรายได้เหล่านี้ไปใช้จ่ายในการพัฒนาประเทศด้านต่างๆ เช่น สร้างถนน ไฟฟ้า น้ำประปา

- เป็นเครื่องมือช่วยส่งเสริมความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ภาษีที่รัฐบาลกำหนดขึ้นมาเป็นเครื่องมือคุ้มครองอุตสาหกรรมและส่งเสริมในธุรกิจประเทศ

- เป็นเครื่องมือควบคุมการบริโภคของประชาชน เพื่อให้ประชาชนเกิดความระมัดระวังและเลือกใช้สินค้าที่เหมาะสมกับรายได้

- เป็นการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ภาษีอากรเป็นกลไกที่สำคัญในการป้องกันและฟื้นฟูเศรษฐกิจที่ตกต่ำให้สามารถฟื้นตัวได้โดยเร็ว

- เป็นเครื่องมือในการกระจายรายได้ของประชาชน รัฐบาลเรียกเก็บภาษีรายได้ตามความสามารถที่แต่ละคนได้รับ ผู้ที่มีรายได้มากก็เสียมาก ผู้ที่มีรายได้น้อยก็เสียน้อย

- เป็นการสนองนโยบายของประเทศชาติ เมื่อรัฐมีนโยบายประการใดประการหนึ่ง จะใช้มาตรการบังคับเด็ดขาดไม่ได้ ก็อาจใช้ระบบภาษีเพื่อบังคับหรือชักนำให้ผู้เสียภาษีปฏิบัติตามหรือสนับสนุนนโยบายของรัฐ

๓. ประเภทของภาษี ภาษีแบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ

- ภาษีตรง ภาษีที่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีต้องรับภาระภาษีเอาไว้และไม่สามารถจะผลักภาระเสียภาษีไปให้ผู้อื่นได้ทั้งหมด หรืออาจกระทำไม่ได้โดยยาก เช่น ภาษีเงินได้โดยบุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมรดก

- ภาษีทางอ้อม คือ ภาษีที่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีสามารถผลักภาษีไปให้บุคคลอื่นได้ทั้งหมด หรือเพียงบางส่วน เช่น ภาษีการค้า ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต ภาษีศุลกากร

๔. หน่วยงานที่จัดเก็บภาษี การจัดเก็บภาษีเป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดเก็บภาษี คือ

- กรมสรรพากร จัดเก็บภาษีเงินได้ประเภทต่างๆ เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล

- กรมศุลกากร จัดเก็บอากรสินค้าขาเข้าและสินค้าขาออก

- กรมสรรพสามิต จัดเก็บภาษีน้ำมัน ภาษีสุรา ภาษียาสูบ ภาษีเครื่องดื่ม

ภาษีอากรเป็นรายได้ของรัฐบาลเมื่อได้รายรับมาแล้วรัฐบาลก็จะนำไปใช้จ่ายในการบริหารหรือพัฒนาประเทศให้เกิดกับประชาชน โดยประชาชนทุกคนสามารถรับประโยชน์จากภาษีได้อย่างสม่ำเสมอ

๕. การจัดเก็บภาษีเงินได้จากบุคคลธรรมดา

หลักการทั่วไปในการจัดเก็บภาษี

ความหมายของคำว่าภาษีอากรและคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องในเรื่องภาษีอากร

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (Personal Income Tax) เป็นภาษีทางตรง (Direct Tax) ซึ่งมีลักษณะการจัดเก็บโดยคำนึงถึงเงินได้ของบุคคลเป็นสำคัญ สำหรับในประเทศที่พัฒนาแล้วการจัดเก็บภาษีประเภทนี้เป็นภาษีที่ทำรายได้หลักให้แก่ประเทศ ตรงข้ามกับบรรดาประเทศกำลังพัฒนาที่ภาษี ทางอ้อม (Indirect Tax) กลับจัดเก็บได้มากกว่าการจัดเก็บภาษีเงินได้จากบุคคลธรรมดาของประเทศไทยนั้นเริ่มขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๕ ก่อนที่คณะราษฎรจะเข้ายึดอำนาจเปลี่ยนแปลงการปกครอง ซึ่งขณะนั้นเป็นช่วงที่รัฐบาล ได้ออกพระราชบัญญัติภาษีเงินเดือน พ.ศ. ๒๔๗๕ ออกมาใช้บังคับเก็บภาษีเงินได้จากเงินเดือนและค่าจ้างทั่วไป ภายหลังจากที่คณะราษฎรได้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงการปกครองแล้วก็ได้มีการตราพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ พ.ศ. ๒๔๗๖ ออกมาใช้บังคับจัดเก็บภาษีเงินได้อย่างครบถ้วนจนกระทั่งถึงปี พ.ศ. ๒๔๘๑ รัฐบาลจึงได้ประกาศใช้ประมวลรัษฎากรฉบับแรก และได้มีการแก้ไขเรื่อยมาเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพและสถานการณ์ทางเศรษฐกิจในแต่ละยุคแต่ละสมัยจนถึงปัจจุบันนี้

คำว่าภาษีอากรนั้น มีผู้ให้คำนิยามไว้หลายความหมายด้วยกัน แต่ที่เหมาะสมและชัดเจนที่สุดเห็นจะเป็นคำกล่าวของ Seligman ซึ่งท่านได้กล่าวไว้ว่า “ภาษี คือ เงินที่บุคคลถูกบังคับให้ต้องจ่ายให้แก่รัฐเพื่อรัฐได้นำไปใช้ในกิจการอันเป็นสาธารณประโยชน์ตอบแทนเป็นการเฉพาะตัว” จากคำกล่าวของ Seligman ข้างต้นนั้น สามารถสรุปความหมายของคำว่าภาษีอากรได้ดังนี้

- ภาษี คือ เงินที่พลเมืองต้องจ่ายให้แก่รัฐ ในความหมายข้อนี้หมายความว่า ประชาชนต้องจ่ายภาษีให้แก่รัฐในรูปของเงินตราเท่านั้น จะจ่ายเป็นทรัพย์สินหรือสิ่งใดๆ แทนเงินไม่ได้

- มีลักษณะเป็นการบังคับให้ต้องจ่าย โดยมีหลักเกณฑ์กำหนดไว้แน่นอน เช่น ใครบ้างต้องเสียภาษี ต้องเสียเมื่อใด ไปเสียที่ไหน เป็นต้น ถ้าหากผู้มีหน้าที่ต้องเสียภาษีละเลยไม่ปฏิบัติตามก็จะถูกลงโทษ เช่น ต้องเสียเงินเพิ่ม เป็นต้น อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการจัดเก็บภาษีอากรจะเป็นการบังคับ แต่ก็มีได้รวมถึงกรณีการลงโทษผู้กระทำความผิดกฎหมายในลักษณะอื่นๆ เช่น การกระทำผิดกฎจราจร การลักลอบเล่นการพนัน แม้จะมีลักษณะเป็นการบังคับให้ต้องจ่าย แต่เงินค่าปรับเหล่านั้นก็ไม่ถือว่าเป็นการเก็บภาษี เพราะเป็นการลงโทษผู้กระทำความผิดดังกล่าวแล้ว

- รัฐบาลนำเงินภาษีอากรที่เก็บได้ไปใช้จ่ายในกิจการอันเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ซึ่งได้แก่ กิจการอันเป็นสาธารณูปโภค เช่น สร้างถนนหนทาง สร้างสถานพยาบาลสำหรับให้บริการผู้ป่วยทั่วไปสร้างสถานศึกษาเล่าเรียน เป็นต้น

ประชาชนผู้เสียภาษีมิได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจากรัฐเป็นการเฉพาะตัว กรณีนี้หมายความว่าจากการที่รัฐบาลนำเงินภาษีไปใช้จ่ายในกิจการสาธารณูปโภคนั้น ย่อมไม่เกิดประโยชน์โดยตรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใด โดยเฉพาะ หากแต่อาจได้รับประโยชน์มากบ้างน้อยบ้างแตกต่างกันออกไป ตัวอย่างเช่น นายบุญมีกับนายบุญมาต่างก็ต้องเสียภาษีให้แก่รัฐเท่าๆกัน แต่นายบุญมามีรถยนต์ใช้หลายคัน ส่วนนายบุญมีไม่มีรถยนต์ใช้เลย ดังนั้นย่อมเห็นได้ว่านายบุญมาย่อมได้รับประโยชน์จากการที่รัฐสร้างถนนหนทางเพิ่มขึ้นมากกว่านายบุญมีหลายเท่า ทั้งๆ ที่บุคคลทั้ง ๒ ต่างก็เสียภาษีให้รัฐเท่าเทียมกัน

๖. ภาษีอากร คือสิ่งที่รัฐบาลบังคับเก็บจากราษฎร เพื่อใช้เป็นประโยชน์ส่วนรวม โดยไม่ได้มีสิ่งตอบแทนโดยตรงต่อผู้เสียภาษีอากร หรืออีกความหมาย คือ เงินได้หรือทรัพยากร ที่เคลื่อนย้ายเอกชนไปสู่รัฐบาล แต่ไม่รวมถึงการกู้ยืมหรือขายสินค้า หรือให้บริการในราคาทุนโดยรัฐบาล วัตถุประสงค์ในการเก็บภาษี เพื่อหารายได้ให้พอกับค่าใช้จ่ายของรัฐบาล เพื่อการกระจายรายได้ เพื่อควบคุมการบริโภคของประชาชน เพื่อการชำระหนี้สินของรัฐบาล หรือสนองนโยบายของธุรกิจ และการคลังของรัฐบาล ประเภทภาษีอากร แบ่งเป็นภาษีอากรโดยตรง และภาษีทางอ้อม ซึ่งกฎหมายที่ทางรัฐบาลใช้เรียกเก็บภาษี คือ ประมวลรัษฎากร

ลักษณะของภาษีอากรที่ดี รัฐธรรมนูญเกือบทุกฉบับมักบัญญัติให้ประชาชนมีหน้าที่ต้องเสียภาษีอากรตามที่กฎหมายบัญญัติ ในการบัญญัติกฎหมายภาษีอากรที่ดีนั้น มีหลักการบางประการที่ควรคำนึงถึง เพื่อให้ประชาชนมีความสมัครใจในการเสียภาษีอากร และให้กฎหมายดังกล่าวใช้บังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภาษีอากรที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

- มีความเป็นธรรม (Equity) หมายความว่า ต้องเก็บให้ทั่วถึงและเก็บตามกำลังความสามารถของผู้เสียภาษี ตลอดจนพิจารณาถึงผลประโยชน์ที่ผู้เสียภาษีได้รับเนื่องจากการดูแลคุ้มครองของรัฐบาล

- มีความแน่นอนและชัดเจน (Certainty) หมายความว่า จะต้องมีความแจ่มชัด ผู้เสียภาษีสามารถเข้าใจความหมายได้ง่าย รู้ว่าใครบ้างจะต้องเสียภาษี เสียเท่าไร เสียอย่างไร และอาศัฐานอะไร อัตราเท่าไร นอกจากนี้ยังหมายความรวมถึงยังมีนโยบายที่แน่นอนในการจัดเก็บภาษีไม่เปลี่ยนแปลงบ่อยๆ และยังป้องกันมิให้พนักงานใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ

- มีความสะดวก (Simplicity) ภาษีที่ดีจะต้องมีความสะดวกในการจัดเก็บ และสะดวกในการเสียภาษีของผู้เสียภาษีด้วย หมายความว่า จะต้องเก็บได้ง่ายและจ่ายต่อประชาชนที่ปฏิบัติตามกฎหมายภาษีรวมทั้งวิธีการ กำหนดเวลาในการเสียภาษี แบบฟอร์มต่างๆ ที่ให้ผู้เสียภาษีปฏิบัติจะต้องง่ายต่อการปฏิบัติด้วย ตลอดจนเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในการเสียภาษีจะต้องดีด้วย

- มีประสิทธิภาพ

- ความเป็นกลางทางเศรษฐกิจ

- อำนวยรายได้

- มีความยืดหยุ่น

กฎหมายภาษีอากรทุกฉบับ มีหัวข้ออันเป็นโครงสร้างของกฎหมายฉบับนั้นๆ ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น ๖ หัวข้อด้วยกัน คือ

๑. ผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากร

๒. ฐานภาษีอากร

๓. อัตราภาษีอากร

๔. การประเมินการจัดเก็บภาษีอากร

๕. การอุทธรณ์ภาษีอากร

- ๖. เบี้ยปรับ เงินเพิ่ม และโทษ
 - ๗. ประเภทของภาษีในประเทศไทย
- ภาษีอากรที่ทางกรมสรรพากร จัดเก็บมี ๕ ประเภท คือ
- ๑. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
 - ๒. ภาษีเงินได้นิติบุคคล
 - ๓. ภาษีมูลค่าเพิ่ม
 - ๔. ภาษีธุรกิจเฉพาะ
 - ๕. ภาษีอากรแสตมป์
- ภาษีที่เก็บโดยส่วนท้องถิ่น ได้แก่
- ๑. ภาษีป้าย
 - ๒. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน
 - ๓. ภาษีบำรุงท้องที่

อีกทั้งยังมีภาษีอากรที่จัดเก็บโดย กรมสรรพสามิต ที่เรียกว่า ภาษีสรรพสามิต ที่เรียกเก็บกับสินค้าและบริการบางประเภท เช่น สุรา ยาสูบ น้ำหอม

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ๑. สามารถเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการจัดเก็บภาษี
- ๒. ตระหนักถึงหน้าที่ในการเสียภาษี

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- ๑. ความซื่อตรง
- ๒. ความรับผิดชอบ

๖. ชิ้นงาน / ภาระงาน

- ๑. การรายงานค้นคว้าเกี่ยวกับรายละเอียดของภาษี
- ๒. การวิเคราะห์เปรียบเทียบใบเสร็จ

๗. การวัดผลประเมินผล

เป้าหมายการเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การวัดประเมินผล
<u>ความรู้</u> - ภาษี	- การตรวจ - ชักถาม - สังเกต	- โจทย์ปัญหา	- ผลงานและการ ตอบข้อซักถาม ถูกต้อง ๘๐%
<u>ทักษะ</u> - การค้นคว้า - การนำเสนอ	- สังเกต - ตรวจ	- แบบสังเกต - ผลงาน	
<u>คุณลักษณะ</u> - ความซื่อสัตย์สุจริต - ความรับผิดชอบ	- การสำรวจ	- แบบสังเกต	

๘. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑

ขั้นนำ

๑. ครูพานักเรียนไปร้านสหกรณ์โรงเรียน ให้นักเรียนเลือกซื้อสินค้าที่จำเป็นหรือมีความประสงค์จะซื้อคนละ ๑ ชิ้น

๒. ครูสนทนาถึงใบเสร็จของสหกรณ์ร้านค้าว่ามีรายละเอียดอย่างไร รายละเอียดบอกอะไรบ้าง แล้วให้นักเรียนนำใบเสร็จจากห้างสรรพสินค้า มาเปรียบเทียบความแตกต่างรายละเอียดของใบเสร็จ (ครูจะต้องแจ้งนักเรียนไว้ล่วงหน้าให้เตรียมมาในชั่วโมงเรียนด้วย) มาพิจารณาว่ามีรายละเอียดอย่างไรสังเกตว่า จะมี Vat รวมมาด้วย เช่น ถ้าเราซื้อขนม ๒๐ บาท ใน ๒๐ บาทของเราจะแยกราคา Vat ประมาณ ๑.๔๐ บาท ส่วนร้านสหกรณ์โรงเรียนไม่ได้แยกค่าภาษีในใบเสร็จ

ขั้นสร้างประสบการณ์

๑. ครูแนะนำเรื่องภาษี การจัดเก็บภาษี ประเภทของภาษี และหน่วยงานที่จัดเก็บภาษีให้นักเรียน ฟังพร้อมยกตัวอย่างประกอบ

๒. ครูแบ่งกลุ่มจากหัวข้อ ๓ ข้อ

- ความสำคัญของการจัดเก็บภาษี
- ประเภทของภาษี
- หน่วยงานที่จัดเก็บภาษี

ให้นักเรียนเลือกหัวข้อศึกษาหารายละเอียดและยกตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนมาประกอบด้วย จากใบความรู้ แล้วให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

๓. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

๔. นำผลงานติดหน้าชั้นเรียนให้เพื่อนศึกษา แลกเปลี่ยนเรียนรู้

ขั้นสรุป

ครูแนะนำเพิ่มเติม และตอบข้อซักถาม พร้อมกับถามนักเรียน เพื่อประเมินความรู้ความเข้าใจ

๙. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

๑. ร้านสหกรณ์ร้านค้า
๒. ใบเสร็จของสหกรณ์ร้านค้า
๓. ใบเสร็จห้างสรรพสินค้า

หน่วยการเรียนรู้เรื่อง รู้จักหา รู้จักจ่าย รู้จักออม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น
เวลา ๒ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

๑. มาตรฐาน / ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส.๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่างๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตัวชี้วัด ส.๓.๒ ป.๖/๒ ยกตัวอย่างการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น

ตัวชี้วัดรายชั่วโมง ๑. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ข้อดีที่เหมาะสมกับตนและชุมชน

๒. นักเรียนสามารถบอกถึงประโยชน์ของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในชุมชน

๒. สาระสำคัญ / ความคิดรวบยอด

การรวมกลุ่มคือการร่วมมือกับปัญหาที่เกิดขึ้นเหมือนกันมีเป้าหมายเดียวกัน ช่วยเหลือกันบริการจัดการดำเนินงานโดยสมาชิกของกลุ่ม และผลประโยชน์ก็แบ่งปันกันในกลุ่มนั้นๆ

๓. สาระการเรียนรู้

การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น

ในภาวะวิกฤตเศรษฐกิจที่สินค้าและบริการทุกชนิดมีราคาแพงขึ้น ทำให้คนส่วนใหญ่ต้องประหยัดรายจ่ายและช่วยกันหารายได้เสริมให้กับครอบครัว ปัจจุบันรัฐบาลมีโครงการต่างๆ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนคนในท้องถิ่นให้รวมกลุ่มกันสร้างงานและสร้างรายได้ โดยนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการปฏิบัติ การรวมกลุ่มของคนในท้องถิ่นมีหลากหลายประเภท ตัวอย่างเช่น

๑. กลุ่มออมทรัพย์ คือ กลุ่มคนในท้องถิ่นที่รวมตัวกันโดยมีเป้าหมายในการระดมทุนจากสมาชิกแล้วนำมารวมกันเป็นกองทุนในรูปกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในด้านเงินทุนประกอบอาชีพหรือใช้จ่ายเมื่อเกิดความเดือดร้อนหรือจำเป็นโดยการบริหารจัดการของสมาชิกและแบ่งปันช่วยเหลือกันในชุมชน

กรณีศึกษา – ศูนย์เครือข่ายภูมิพลัง ชุมชนโพธิ์ตาก จังหวัดนครพนม

นายธนศักดิ์ คำต่าง ประธานศูนย์เครือข่ายภูมิพลัง เล่าว่าปัจจุบันมีคนเป็นหนี้มากขึ้น เนื่องจากระบบการผลิตที่ต้องพึ่งพาตลาดและนิสัยที่ฟุ่มเฟือย จึงมีการวางแผนและหารื้อเพื่อหาทางออกให้กับคนในชุมชน ซึ่งในที่สุดเราก็ปรับวิธีการผลิตมาทำเกษตรผสมผสาน ทำวิสาหกิจเพิ่มรายได้ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ต้องมีเงินลงทุน จึงมีแนวความคิดรวมกันตั้งกลุ่มออมทรัพย์ขึ้นมา เพื่อให้ชาวบ้านมีแหล่งทุนรวมกัน ซึ่งเป็นทางออกที่จะช่วยให้หลุดพ้น จากภาระหนี้สินนอกจากนี้ชุมชนโพธิ์ตากยังมีกลุ่มออมทรัพย์เด็ก เพื่อฝึกให้เด็กรู้จักออมและปลูกจิตสำนึกให้รู้จักคุณค่าของเงิน

ที่มา: WWW.codi.or.th [๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๑]

๒. กลุ่มแม่บ้าน คือ กลุ่มของสตรีในท้องถิ่นที่รวมตัวกันโดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างความสามัคคีให้เกิดในท้องถิ่นและทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน เช่น การผลิตสินค้าที่ทำจากวัสดุในท้องถิ่น การส่งเสริมภูมิปัญญาชาวบ้าน การท่องเที่ยวภายในท้องถิ่น การรวมกลุ่มดังกล่าวยังเป็นการช่วยหารายได้เสริมให้กับครอบครัวอีกด้วย

กรณีศึกษา – กลุ่มแม่บ้านสตรี อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

นางวรรณศิริ ลิปิสุนทร ประธานคณะกรรมการพัฒนาสตรี อำเภอพระประแดง เปิดเผยความเป็นมาในการรวมตัวของสมาชิกกลุ่มสตรีดังกล่าวว่า เริ่มก่อตั้งเมื่อปี ๒๕๔๗ โดยได้รับการสนับสนุนจากอำเภอช่วยจัดหาสถานที่ก่อตั้งร้านค้าชุมชนอำเภอและที่ทำการกลุ่มสตรีให้ หลังจากนั้นก็ได้มีการระดมทุนจากสมาชิกกลุ่มสตรีจำนวน ๑,๕๐๐ หุ้น หุ้นละ ๑๐๐ บาท เพื่อเป็นทุนในการดำเนินงาน โดยทางร้านค้ารับสินค้าโอท็อป ของสมาชิกจากกลุ่มสตรีต่างๆ ภายในอำเภอมาร้านขาย ซึ่งสินค้าแต่ละชนิดจะต้องได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน จากกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ทั้งของใช้และของกินเครื่องสำอาง และของที่ระลึก

ที่มา : เดลินิวส์, ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๑

๓. กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง คือ กองทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นแหล่งเงินทุนให้ประชาชนไปพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่าย ตลอดจนบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน โดยการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแต่ละแห่งจะได้รับเงินจัดสรรจากรัฐบาลกองทุนละ ๑ ล้านบาท

กรณีศึกษา – ขายผลไม้สด ผลไม้ดอง และเครื่องดื่ม

นายสายบัว อินทร์ประสิทธิ์ ชาวตาคี จังหวัดนครสวรรค์ เล่าว่า แต่ก่อนครอบครัวมีอาชีพทำไร่ อ้อยและข้าวโพด ซึ่งทำให้รายรับไม่พอกับรายจ่ายจึงมีความคิดอยากมีรายได้เพิ่มจึงกู้เงินกองทุนหมู่บ้านในครั้งแรก ๑๐,๐๐๐ บาท เพื่อซื้อจักรยานยนต์พร้อมต่อรถพ่วงใส่ผลไม้ไร่ขาย หาซื้อวัตถุดิบ และทำเองในส่วนที่ทำได้ ทุกครั้งที่ออกขายจะมีเครื่องดื่มประเภทน้ำแข็งและน้ำอัดลมไปขายด้วยทุกครั้ง โดยตะเวนขายภายในหมู่บ้านและหน้าโรงงาน เริ่มขายตั้งแต่ ๐๙.๐๐ – ๑๘.๐๐ น. ขายได้วันละ ๙๐๐ – ๑,๒๐๐ บาท หักค่าใช้จ่ายแล้วมีกำไร ๓๐๐-๔๐๐ บาท หลักในการขายผลไม้ คือ คำนึงถึงความสะอาด วัตถุดิบต้องมีคุณภาพ พุดจาสุขภาพ มีอรรถยศดีกับลูกค้า นอกจากนี้ยังยึดหลักกินน้อยๆ กินนานๆ และกินตลอดไป คือเอากำไรแต่พอสมควร ปัจจุบันครอบครัวมีรายได้มากขึ้น มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สามารถส่งลูกเรียนหนังสือได้ทุกคน

ที่มา : www.villagefund.or.th [๙ กรกฎาคม ๒๕๕๑]

๔. กลุ่มวิสาหกิจชุมชน คือ กิจการของชุมชนเกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการ หรือการอื่น ๆ ที่ดำเนินการโดยคณะบุคคลที่มีความผูกพันกัน มีวิถีชีวิตร่วมกัน และรวมตัวกันประกอบกิจการเพื่อสร้างรายได้และเพื่อการพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชนและระหว่างชุมชน และได้รับการรับรองตามกฎหมาย

กรณีศึกษา – กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ในตำบลเขารวม อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่

ตำบลเขารวม อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ ปลูกยาง ปลูกปาล์มและทำการประมงชายฝั่ง มีรายได้จากกิจกรรม ๓ อย่างนี้ปีละประมาณ ๖๐ ล้านบาท มีหนี้สิน ธ.ก.ส แห่งเดียว ๙๔ ล้านบาท ถ้าวรรณาคารอื่น ๆ สหกรณ์ นายทุน กลุ่มต่าง ๆ ทั้งหมดแล้วเป็นหนี้ร้อยละล้านบาท มีรายจ่ายประมาณ ๒๐๐ กว่าล้านบาท ทำให้ชาวบ้านอยู่ในวังวนของหนี้สินที่เพิ่มขึ้นทุกปีแบบไม่มีทางออก วันนี้ชาวบ้านเหล่านี้ได้เรียนรู้ ทำแผนแม่บทชุมชน และเข้าใจสภาพชีวิตของตนเองดี และเชื่อว่าทำไมจึงเป็นหนี้มากขนาดนั้น ตัดสินใจวางแผนทำวิสาหกิจชุมชน จากที่ทำ ๓ อย่าง มาทำ ๓๙ อย่าง จัดระบบเศรษฐกิจชุมชนใหม่หมด โดยใช้ "ทุน" ของชุมชนให้มากที่สุด ทำให้เกิดระบบอาหารระบบของใช้ ระบบทุน ระบบการผลิต ระบบการจัดการผลิต และระบบตลาด ขึ้นมาระบบเหล่านี้กิจกรรมต่าง ๆ เช่น โรงสีข้าว โรงงานน้ำดื่ม น้ำแข็ง ทำขนม การเลี้ยงวัว เป็ด ไก่ ให้ได้ เนื้อ และไข่ การเลี้ยงปลา การปลูกผัก โรงงานผลิตยาสีฟัน น้ำยาล้างจาน ยาสระผม ผงซักฟอก สบู่ โรงงานอาหารสัตว์ โรงงานปุ๋ย น้ำมันดีเซลปาล์ม กลุ่มออทรีวิยระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล ระบบสวัสดิการชุมชน การเลี้ยงปลาในกระชัง การเลี้ยงปูนิ่มชุมชน ทุนเงินของชุมชนอาจจะไม่มาก แต่ทุนของชุมชนยังมีทรัพยากรความรู้ภูมิปัญญาและอื่น ๆ ซึ่งดีค่าเป็นเงิน หรือประเมินค่ามิได้ แต่ก็มีความสำคัญสำหรับวิสาหกิจชุมชน สรุปว่าชุมชนให้

ทุนตัวเองเป็นหลัก แต่ก็ต้องการทุนจากภายนอก เช่น จากหน่วยงานราชการ เอกชน หรือสถาบันการเงินเพื่อไป "สมทบ-เติมเต็ม" ให้ชุมชน

ที่มา : [https://www.gotoknow.org/posts/๑๒๒๔๓๙\(๑๔ ส.ค. ๕๘\)](https://www.gotoknow.org/posts/๑๒๒๔๓๙(๑๔ ส.ค. ๕๘))

๕. กลุ่มเกษตรกร คือ การที่คณะบุคคลผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม แต่ยังไม่อาจรวมกันจัดตั้งเป็นสหกรณ์ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ได้

กรณีศึกษา – กลุ่มเกษตรกรทำสวนเขาทะเล อำเภอสวี จังหวัดชุมพร

คุณภาพกาแฟโรบัสต้าที่เขาทะเลมีความหอม รสชาติอร่อยกว่าแหล่งอื่น เพราะว่าเป็นตำแหน่งที่มีความสมบูรณ์ทางด้านกายภาพของพื้นที่ มีความสมบูรณ์ของดินฟ้าอากาศ เพราะฝั่งหนึ่งคืออ่าวไทย กับอีกฝั่งคือ อันดามัน เมื่อการปลูกกาแฟประสบปัญหาโรคคุดดำ กลุ่มเกษตรกรที่ปลูกจึงต้องหาแนวทางปรับกลยุทธ์ด้วยการแปรรูป โดย คุณอภิรักษ์ นิรันดร์ รองประธานกลุ่ม ทำหน้าที่ดูแลด้านการผลิต/การตลาด ได้ให้รายละเอียดของการเปลี่ยนแนวมาเป็นการแปรรูปเป็นกาแฟสำเร็จรูปว่า เขาเป็นคนคิดสูตรปรุงกาแฟสำเร็จด้วยตัวเอง ซึ่งนับเป็นความยุ่งยากมากกว่าจะลงตัวถูกใจ รองประธานด้านการผลิตกล่าวว่า หากย้อนกลับไป เมื่อปี ๒๕๓๙ ที่เริ่มมีการจัดตั้งกลุ่มขึ้นมา ได้มีการรวบรวมผลผลิตกาแฟจากทุกกลุ่มเพื่อต้นเข้าสู่ตลาด พอมาคิดถึงการสร้างมูลค่าของกาแฟให้มากกว่าเดิม ได้หารือภายในกลุ่มกันหลายปี จนมาตกผลึกที่การเปลี่ยนมาเป็นผลิตกาแฟผงสำเร็จ ด้วยสูตรผสมของกาแฟที่คิดเอง แล้วให้สมาชิกทดลองจนบุคคลทั่วไปทดลองชิม มีการปรับปรุงจนกระทั่งได้รสชาติที่เหมาะสม จากนั้นจึงเดินตามแผนงานการผลิตต่อไป สำหรับสถานที่จำหน่ายมีหลายแห่ง ไม่ว่าจะเป็นที่ชุมชนสหกรณ์จังหวัดชุมพร จำกัด สหกรณ์ทั่วประเทศ หรืออย่างไร ห้างสรรพสินค้า เช่น ท็อปส์ เดอะมอลล์ และที่อื่นอีกหลายแห่งทั่วประเทศ นอกจากนั้น ยังนำสินค้าไปแสดงตามงานแฟร์หลายแห่ง

ที่มา :

[http://info.maticchon.co.th/techno/techno.php?srctag=๐๕๑๑๘๐๑๐๘๕๖&srcday=&search=no\(๑๔ ส.ค.๕๘\)](http://info.maticchon.co.th/techno/techno.php?srctag=๐๕๑๑๘๐๑๐๘๕๖&srcday=&search=no(๑๔ ส.ค.๕๘))

๖. สหกรณ์ คือ คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมโดยช่วยเหลือตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกันและได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์

กรณีศึกษา – สหกรณ์การเกษตรวัดสิงห์ จำกัด อำเภอสวี จังหวัดชัยนาท

เริ่มแรกก่อตั้งภายใต้ชื่อ "สหกรณ์ผู้ใช้น้ำทุ่งวัดสิงห์การเกษตร จำกัด" ต่อมาเปลี่ยนชื่อมาเป็น "สหกรณ์การเกษตรวัดสิงห์ จำกัด" จดทะเบียนเมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๓๒ ก่อตั้งขึ้นโดยมีคณะกรรมการ ๑๕ คน

มีสมาชิกแรกเริ่มก่อตั้ง ๙๗๘ คน ปัจจุบันมีสมาชิกคงเหลือ ๑,๔๒๐ คน โดยสมาชิกส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม จัดตั้งขึ้นเพื่อรวมกันซื้อปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ยเคมี ยาฆ่าแมลง ยาปราบศัตรูพืช เมล็ดพันธุ์ และอื่น ๆ เมื่อสมาชิกขาดแคลนเงินทุนในการประกอบอาชีพสามารถมากู้ – ยืม เพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ มีการรับฝากเงินเมื่อสมาชิกมีรายได้ รวมถึงมีสวัสดิการเมื่อสมาชิกเจ็บป่วย และเสียชีวิต

ที่มา : [http://www.coopthai.com/tvs/index.html \(๑๔ ส.ค. ๕๘\)](http://www.coopthai.com/tvs/index.html (๑๔ ส.ค. ๕๘))

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

สามารถวิเคราะห์เปรียบเทียบให้เห็นประโยชน์และการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับตนเอง และชุมชนในด้านการรวมกลุ่มต่างๆ

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. การทำงานเป็นกลุ่ม
๒. ความรับผิดชอบ
๓. ความซื่อสัตย์
๔. ความเสียสละ
๕. ความสามัคคี
๖. เคารพกฎ กติกา

๖. ชิ้นงาน / ภาระงาน

๑. รายงาน
๒. การวิเคราะห์ประเด็นต่างๆ
๓. การซักถาม – ตอบ
๔. การนำเสนองาน

๗. การวัดและประเมินผล

เป้าหมายการเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การวัด ประเมินผล
<u>ความรู้</u> การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ <u>ทักษะ</u> - การตอบ การวิเคราะห์ - การทำงานเป็นกลุ่ม- - การศึกษาค้นคว้า - การวิเคราะห์เปรียบเทียบ <u>คุณลักษณะ</u> - การทำงานกลุ่ม - ความรับผิดชอบ - ความซื่อสัตย์ - ความเสียสละ - ความสามัคคี - เคารพกฎ กติกา	- ซักถาม - สังเกต - ตรวจสอบผลงาน - ตรวจ - สัมภาษณ์ - สังเกต - การสังเกต	- โจทย์ปัญหา - ผลงาน - แบบสังเกต - โจทย์ปัญหา - ผลงาน - แบบสังเกต - แบบสังเกต	- การศึกษาและการ ตอบคำถาม การ นำเสนอถูกต้องตาม ประเด็นศึกษา

๘. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑

ขั้นนำ

๑. ครูสนทนาถึงอาชีพที่มีอยู่ในชุมชน ให้นักเรียนช่วยกันบอก และอาชีพหลักในชุมชนคืออะไร
๒. ครูแนะนำถึงอาชีพเสริมต่างๆ ที่สามารถเรียนรู้เพิ่มเติม ซึ่งปัจจุบันตามหน่วยงานของรัฐ จะส่งเจ้าหน้าที่ไปตามชุมชนต่างๆ เพื่อแนะนำการประกอบอาชีพ เช่น ทำขนม อาหาร ตัดผม ตัดเสื้อ ทำดอกไม้สด ดอกไม้ประดิษฐ์ เครื่องประดับ งานทอ งานสาน อื่นๆอีกมากมาย

ขั้นสร้างประสบการณ์

๑. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น ๖ กลุ่มๆ ละ ๔ – ๖ คนโดยทุกกลุ่มต้องมีนักเรียน ที่แก่นปานกลางอ่อน คละกัน เพื่อศึกษารณณ์ตัวอย่างจาก ๖ ตัวอย่าง (โดยให้ศึกษาประเด็นดังนี้)
 - การรวมตัวของกลุ่มที่ศึกษามีความสำคัญต่อคนในท้องถิ่นอย่างไร
 - การรวมตัวของกลุ่มที่ศึกษามีเป้าหมายอย่างไร
 - ประโยชน์ที่ได้รับในการรวมกลุ่มคืออะไร
 - ชุมชนเกี่ยวข้องกับการรวมตัวของกลุ่มอย่างไร
 - ในท้องถิ่นของนักเรียนมีการรวมกลุ่มเศรษฐกิจหรือไม่ อะไรบ้าง
๒. นักเรียนส่งตัวแทน ออกมานำเสนอตามหัวข้อกรณณ์ตัวอย่างและวิเคราะห์ตาม ข้อที่กำหนด
๓. นักเรียนนำผลงานที่ศึกษาและวิเคราะห์ติดป้ายนิเทศเพื่อให้เพื่อนศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปผลงานการศึกษาของแต่ละกลุ่ม

๙. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

๑. กรณณ์ตัวอย่าง
๒. ใบความรู้ในเรื่อง การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในชุมชน